

hovedregel skal ske anonymisering for så vidt angår fysiske personer.

I øjeblikket er der ikke almindelig adgang til straffedomme, end ikke helt nye straffedomme, og massemedierne kan kun få udleveret straffedomme til journalistisk brug med forbud mod offentliggørelse mv., jf. pkt. 2.4.1 ovenfor. Spørgsmålet om offentliggørelse af selve domsteksten er derfor ikke så relevant i dag, som det vil være, når enhver efter rådets forslag kan få udleveret domme i straffesager, der er afsluttet for mindre end 1 år siden, og når journalister og forskere kan få udleveret ældre straffedomme uden tidsbegrænsning (jf. pkt. 2.1.2 og 2.4.2 ovenfor).

Efter Retsplejerådets opfattelse vil det ikke under den foreslåede nye, meget mere åbne ordning være rimeligt i forhold til de personer, der har været involveret i en straffesag, at de alene beskyttes mod krænkelse gennem straffelovens og medieansvarslovens samt persondatalovens almindelige regler. Den foreslåede nye ordning vil give en så meget videre adgang til straffedomme i forhold til i dag, at der er behov for en særskilt regulering af spørgsmålet om offentliggørelse.

Hertil kommer efter Retsplejerådets opfattelse, at den traditionelle åbenhed omkring straffesager stammer fra en tid, hvor massemedierne bestod af den trykte presse og siden radio og fjernsyn. Offentliggørelse på navnlig internettet har en helt anden karakter, bl.a. på grund af søgemulighederne. Persondataloven forhindrer, at andre end massemedier offentliggør straffedomme på internettet uden anonymisering. Persondataloven gælder imidlertid ikke for massemediers informationsdatabaser, og en ophævelse af forbuddet mod offentliggørelse mv. af de dokumenter, massemedierne får aktindsigt i, kan derfor efter Retsplejerådets opfattelse kun komme på tale, hvis der samtidig indføres et generelt forbud, som også gælder for massemedierne, mod offentlig gengivelse af straffedomme, der ikke er anonymiseret.

Der henvises til betænkningen side 188-192.

Justitsministeriet kan i det væsentlige tilslutte sig Retsplejerådets synspunkter. Justitsministeriet er enig i, at der med den foreslåede almindelige adgang til aktindsigt i domme og kendelser i straffesager er behov for en ny generel regel om, at domme og kendelser i straffesager kun må gengives offentligt, når de er anonymiseret, således at sigtedes, tiltaltes, forurettedes eller vidners identitet ikke fremgår.

En sådan regel vil dog også ramme den offentliggørelse af domme og kendelser, som i dag finder sted i retsinformationssystemer af væsentlig samfundsmæssig betydning, jf. § 9 i persondataloven, og hvor Data-

tilsynets vilkår ikke i alle tilfælde kræver en så fuldstændig anonymisering som foreslået af Retsplejerådet.

Justitsministeriet finder på denne baggrund, at det nye forbud i retsplejeloven mod offentlig gengivelse af straffedomme uden anonymisering ikke bør gælde for offentlig gengivelse i retsinformationssystemer, der er omfattet af § 9 i persondataloven. Førelsen af sådanne retsinformationssystemer for en privat dataansvarlig kræver Datatilsynets tilladelse, og Datatilsynet vil kunne fastsætte nærmere vilkår, herunder om anonymisering.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 42 (forslag til retsplejelovens § 1017 d), og bemærkningerne hertil.

5. Forholdet til persondataloven og persondatadirektivet

5.1. Persondataloven

5.1.1. Lov om behandling af personoplysninger (persondataloven) gælder navnlig for behandling af personoplysninger, som helt eller delvis foretages ved hjælp af elektronisk databehandling, jf. lovens § 1, stk. 1. Personoplysninger omfatter enhver form for information om en identificerbar fysisk person, jf. lovens § 3, nr. 1.

Persondatalovens § 6 fastsætter regler for enhver behandling af personoplysninger inden for lovens område, mens lovens §§ 7 og 8 indeholder yderligere regler for behandling af nærmere angivne følsomme personoplysninger.

5.1.2. Med lovforslaget foreslås regler om aktindsigt i civile sager og straffesager (jf. pkt. 2 ovenfor). Bortset fra den foreslåede regel om meroffentlighed er lovforslagets regler om aktindsigt udtryk for, i hvilket omfang domstolene og politiet er forpligtet til efter anmodning at give aktindsigt i civile sager og straffesager.

Lovforslaget indeholder således bl.a. regler om, i hvilket omfang domstolene og politiet er forpligtet – og dermed berettiget – til at videregive personoplysninger i forbindelse med meddelelse af aktindsigt.

Lovforslagets regler om aktindsigt ligger inden for rammerne af principperne i persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 3, der tillader behandling af personoplysninger, når behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige, § 6, stk. 1, nr. 5, der tillader behandling af personoplysninger, når behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse, og § 6, stk. 1, nr. 7, der tillader behandling af personop-